

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Декан факультету ветеринарної медицини
проф. М.І. Цвіліховський

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології

Протокол № 6 від «25» травня 2021 р.

Завідувач кафедри Мельник В.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я
КОНЕЙ**

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

(шифр і назва спеціальності)

Термін навчання – 1 рік 4 місяці (повний курс навчання)

спеціалізація Ветеринарна медицина

(назва спеціалізації)

факультет ветеринарної медицини

(назва факультету)

**Розробник: Мельник В.В., к.вет.н., доцент, завідувач кафедри
епізоотології, мікробіології і вірусології**

Київ – 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Превентивні технології забезпечення здоров'я коней

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	21 – Ветеринарна медицина (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	_____	
	(шифр і назва)	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Освітній ступінь	Магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	_____68_____	
Кількість кредитів ECTS	_____2_____	
Кількість змістових модулів	_____1_____	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____	
	(назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	_____2_____	_____
Семестр	_____3_____	_____
Лекційні заняття	_____8_____ год.	_____ год.
Практичні, семінарські заняття	_____ год.	_____ год.
Лабораторні заняття	_____8_____ год.	_____ год.
Самостійна робота	_____52_____ год.	_____ год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	_____ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	_____2_____ год. _____6,5_____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної програми полягає у поглибленні теоретичних знань у магістранта з діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб коней, набуття ним практичних навиків з лабораторної справи, а також постановці діагнозу та підготовка його до самостійної наукової й практичної роботи.

Завдання:

- поглибити теоретичну підготовку із загальної епізоотології, а також з інфекційних хвороб коней;
- оволодіти методами лабораторної діагностики інфекційних хвороб коней;
- оволодіти сучасними методами життєвої та посмертної діагностики інфекційних хвороб коней;
- навчитись ставити наукові експерименти та проводити їх статистичні

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інфекційні хвороби коней, які реєструються на території України	2
2	Маловивчені хвороби коней	2
3	Транскордонні та емерджентні хвороби коней	2
4	Сучасна методи діагностики інфекційних хвороб коней	2

7. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Захворювання шкіри, зумовлені заразними хворобами та їх диференційна діагностика	2
1.	Аденовірусна інфекція коней	2
2.	Африканська чума коней	2
3.	Везикулярний стоматит коней	2
4.	Венесуельський енцефаломієліт коней	2
5.	Герпесвірусна інфекція коней	2
6.	Гетавірусна інфекція коней	2
7.	Дерматофільоз коней	2
8.	Енцефаліт західного Нілу	2
9.	Інфекційний енцефаломієліт коней (західний)	2
10.	Інфекційний енцефаломієліт коней (східний)	2
11.	Коронавірусна інфекція коней	2
12.	Ку-лихоманка коней	2
13.	Легіонельоз коней	2
14.	Лихоманка долини річки Потомак (Моноцитарний ерліхіоз коней)	2
15.	Морбілівірусна інфекція коней	2
16.	Некробактеріоз коней	2
17.	Парвовірусна інфекція коней	2
18.	Правець коней	2
19.	Реовірусна інфекція	2

20.	Рикетсійний кератокон'юнктивіт коней	2
21.	Риновірусна інфекція	2
22.	Ротавірусна інфекція коней	2
23.	Стрептококова інфекція коней	2
24.	Хвороба Берні	2
25.	Хвороби імунної системи і імунна недостатність у лоша	2
26.	Хламідіози коней	2
	Разом	52

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

**Завдання для проведення тестового контролю знань з дисципліни
«Превентивні технології забезпечення здоров'я коней»**

***ЗРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРЕВЕНТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я КОНЕЙ»***

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 Ветеринарна медицина	Кафедра Епізоотології, мікробіології і вірусології 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _1_ з дисципліни <u>«ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я КОНЕЙ»</u>	«Затверджую» Завідувач кафедри _____ Мельник В.В. 5 травня 2021 р.
<i>Екзменаційні запитання</i>			
1. Травматичний шок у коней. Симптоми, терапевтична допомога.			
2. Фактори ризику виникнення колік у коней.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			
	1. Переконайтеся, що зонд просувається по стравоходу, можна якщо: (У бланку відповідей впишіть номери однієї правильної відповіді)		
1	вільний кінець зонда підвести до вуха і почути звуки булькання, гурчання, переливання		
2	вільний кінець зонда підвести до вуха і почути шуми, які збігаються з видихуваним повітрям, переливання		
3	вільний кінець зонда помістити у склянку з водою і з'являються пухирці повітря		
4	Рефлекторно виникає кашель		
	2. Інструменти, за допомогою яких відкривають ротову порожнину (У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)		
	3. Поєднайте при якій патології тонус сфінктера ануса: (У бланку відповідей поєднайте і впишіть правильні відповіді)		
1	Знижений	А	при кишковій непрохідності
2	Підвищений	В	при тривалому проносі

3	Зіяння ануса	С	При паралічі крижового відділу спинного мозку
---	--------------	---	---

4. Підвищення апетиту у коней виникає при: <i>(У бланку відповідей впишіть номери правильних відповідей)</i>	
1	цукровому діабеті
2	зниженні шлункової секреції
3	непрохідності кишечника
4	після тривалого недоїдання
5	в період одужування
6	інтоксикаціях
5. Розставити у відповідності патологічні стани, при яких відмічається запори:	
A. Органічні B. Функціональні	1. При звуженні кишки рубцями 2. При недостатньому моціоні 3. При гельмінтозах 4. При послабленні моторної функції кишечника 5. При запаленні кишечника

6. До простих переломів відносяться:	
1	Множинні та поперечні;
2	Апофізарні та епіфізіоліз;
3	Поперечні, косі, гвинтоподібні, повздовжні;
4	Прямі і непрямі.

7. За характером роз'єднання кісткових уламків переломи бувають:	
1	Метафізарними, діафізарними, епіфізарними;
2	Повними і неповним;
3	Уламковими і множинними;
4	Прямими і непрямыми.

8. Фіксація зламаних кісток здійснюється такими основними способами:	
1	Екстракортикальний та інтрамедулярний остеосинтез;
2	Зовнішня фіксація, внутрішня фіксація та комбінація зовнішньої та внутрішньої фіксації;
3	Апаратами зовнішньої фіксації та серкляжним дротом;
4	Гвинтами та штифтами Стейнмана.

9. До внутрішньої фіксації переломів кісток відносяться:	
1	Шина Обухова, апарат Ілізарова;
2	Металеві пластини, декстринові пов'язки;
3	Шина Томаса, апарат Костюка;
4	Металеві шпиці, металеві штифти, металеві пластини, серкляжний дріт, шурупи, апарати зовнішньої фіксації.

10. Хронічний осифікуючий періостит характеризується:	
1	Крововиливами в окістя та розриви його елементів;
2	Випотіванням серо-фібринозного ексудата;
3	Руйнацією окістя та оголенням кістки;
4	Кістковими випинаннями у вигляді екзостозів, остеофітів та гіперостозів.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ:

1. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну забійних коней.
2. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну коней для участі в міжнародних змаганнях.
3. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну конини.
4. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну племінних, користувальних і спортивних коней.
5. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну племінних, користувальних і спортивних коней.
6. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну сперми племінних жеребців.
7. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
8. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
9. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
10. Епізоотична ситуація в конегосподарствах України.
11. Опишіть австралійський енцефаліт.
12. Опишіть венесуельський енцефаломієліт.
13. Опишіть енцефаліт долини річки Муррея.
14. Опишіть енцефаліт долини річки Муррея.
15. Опишіть енцефаломієліт коней СРСР.
16. Опишіть західний (американський) енцефаломієліт.
17. Опишіть західно-нільський менінгоенцефаліт.
18. Опишіть особливості вірусний артеріїт коней.
19. Опишіть особливості грипу коней.
20. Опишіть особливості дерматомікозів у коней.
21. Опишіть особливості епізоотичного лімфангіту.
22. Опишіть особливості інфекційної анемії коней.
23. Опишіть особливості контагіозного метриту у коней.
24. Опишіть особливості контагіозної плевропневмонії.
25. Опишіть особливості миту.
26. Опишіть особливості ринопневмонії коней.
27. Опишіть особливості сапу у коней.
28. Опишіть східний (американський) енцефаломієліт.
29. Опишіть хворобу Борна.
30. Опишіть японський енцефаліт.

9. Методи навчання

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото відео);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

10.Форми контролю

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, іспит).

11.Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$

12.Методичне забезпечення

13.Рекомендована література

Базова

1. Адо А.Д. Вопросыобщейнозоологии. - М.: Медицина, 1985.
2. Акаєвський А.П. Анатомія свійських тварина. - М.: Колос, 1968.
3. Антонова В.Я., Блинов П.Н. Лабораторныеисследования в ветеринарии. - М: Колос, 1971.
4. Архипов Н.И., Бакулов И.А., Соковых Л.И. Медленныеинфекцииживотных. -М.: Агропромиздат, 1988.
5. Болезнилошадей. Справочник / Под ред. И.А. Калачника. – К.: Урожай, 1992. – 256 с.
6. Ботулизм: Патогенез. Клиника. Лечение / Под ред. Г.М. Шубы. — Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1991. - 284 с.
7. Виноградов-Волжинский Д. В., Левитов Т. А. Карантинныеболезни. — Л.: Медицина, 1975. - 184с.
8. Вирусныеболезнилошадей. Юров К.П., Крюков Н.Н., Лихачев Н.В. и др. -М.: Колос, 1972.

9. Галатюк О.Є. Профілактика та лікування заразних хвороб коней. – Житомир: Видавництво «Рута», 2009. – 400 с.
10. Горбунова А.С., Пысина Т.В. Гриппживотных. - М.: Колос, 1973.
11. Гранитов В.М. Хламидиозы. – М.: Медицинская книга, Н.Новгород: Издательство НГМА, 2000. – 192 с.
12. Инфекционные болезни животных. Справочник / Под ред. Д.Ф. Осидзе. – М.: Агропромиздат, 1987. – 288 с.
13. Карантинные и малоизвестные болезни животных,. Под ред. И.А.Бакулова. - М.: Колос, 1983.
14. Коляков Я. Е., Инфекционный энцефаломиелит, в кн.: Вирусные болезни лошадей, М., 1973, с. 5 – 40.
15. Кудряшова А.А., Кузьмин В.А., Кудряшов А.А., ред., Святковский А.В., Алиев А.С. Инфекционные болезни животных / Издательство: Издательство ЛАНЬ, 2007. – 608 с.
16. Методы лабораторной диагностики вирусных болезней животных. Справочник. В.Н. Сюрин, Р.В. Белоусова, Б.В. Соловьев и др. - М.: Агропромиздат, 1986.
17. Нахмансон В.М., Бурба Л.Г. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней сельскохозяйственных животных. - М.: Росагропромиздат, 1990.
18. Недосеков В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посібник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров // НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.
19. Никифоров В. Н., Никифоров В. В. Ботулизм. - Л.: Медицина, 1984. 199 с.
20. Ноттенбелт Д., Паскоу Р. Руководство по дерматологии лошадей / Пер. с англ. А. Ст-Сир под редакцией д-ра мед.наук Л.А. Певницкого и канд.биол. наук О.Г.Богдановой. – Россия: Изд-во Софион. – 296 с.
21. Нымм Э. М., Инфекционные энцефаломиелиты, в кн.: Инфекционные и инвазионные болезни лошадей, М., 1976. С. 3-28.
22. Патологічна анатомія тварин / П.П. Урбанович, М.К. Потоцький, І.І. Гевкан, Г.А. Зон, Є.П. Хміль, М.І. Шкіль, М.І. Жила, Г.В. Лукашик, М.М. Омеляненко, Ю.С. Стронський, Р.С. Данкович. – К.: Ветінформ, 2008. – 896 с.
23. Патологоанатомическая диагностика вирусных болезней животных. Архипов Н.И., Чевелев С.Ф., Брагин Г.И. и др. -М.: Колос, 1984.
24. Пэдворд Т., Пэдворд М. Полный ветеринарный справочник по болезням лошадей (пер. с англ. Аносовой О.Б., Логиновой К.И.). – Издательство: М: Аквариум-Принт. – 2005.– 256 с.
25. Ремезов А.П., Неверов В.А., Семенов Н.В. Хламидийные инфекции (клиника, диагностика, лечение). СПб. – 1995. – 43 с.
26. Робинсон Є. Болезни лошадей. Современными методами лечения / Пер. с англ.. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. – 1008 с.
27. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосеков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.
28. Сергиев В.П. Инфекционные болезни на рубеже веков: осознание биологической угрозы / В.П. Сергиев, Н.Н. Филатов. – Центр исследования проблем безопасности РАН. – М.: Наука, 2006. – 572 с.
29. Сюрин В.Н., Самуйленко А.Я., Соловьев Б.В., Фомина Н.В. Вирусные болезни животных. – Москва, ВНИТИБП, 928 с.

30. Таршис М.Г., Черкасский Б.Л. Болезни животных, опасные для человека. -М.: Колос, 1997.
31. Шварц Ф.А., Букова В.Е., Стовбун С.Ф. Столбняк. — Кишинев: Штиинца, 1986. — 199 с.
32. Юров К.П. Инфекционные болезни лошадей. – М.: Росагропромиздат, 1991. – 192 с.

Допоміжна

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ «Эделвейс», 1995.
2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.
3. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.
4. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.
5. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоевський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.
6. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.
7. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.
8. Эпизоотологический словарь-справочник. И.А. Бакулов, Г.Г. Юрков, В.А. Ведерников и др. -М.: Россельхозиздат, 1986.

14. Інформаційні ресурси

1. Грип коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5877>
2. Большая медицинская библиотека <http://med-lib.ru/spravochnik/infekt/index.php>
3. Сап коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?cur=5945>
4. Сап коней http://neurology.narod.ru/b007/18_1.html
5. Державний комітет ветеринарної медицини України <http://www.vet.gov.ua/law/ua/>
6. Інфекційна анемія коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5871>
7. Ринопневмонія коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5937>